

TOOPHPHIYA MALAATA DOONAA

LUXISSIYO MAXAAFAA

NAA"ANTTA KIFILIYA

Wolayttatto doonan birshshiday

» Godattee Ayyaanu Asttiro

Diizayinari:

» Aba. Siisaayi Taagassa Buusooro

TOOPHPHIYA FEDERAALE DIMOKIRAASE RIPABILIKE

KESUWAA

MAXAAFAA GOMPPAA KUMETTA QONCCISSUWAA.....	iii
SHEMPPUWA ISTTA	
NU LUXIYO KIFILIYAA.....	1
SHEMPPUWA NAA”A	
CIISHSHAA DOSAYS.....	2
SHEMPPUWA HEEZZA	
TAWU OYSHAY DE’EES.....	4
SHEMPPUWA OYDDA	
KAASSAA.....	5
SHEMPPUWA ICHCHASHA	
GO’ETTIYO BUQURATA.....	6
SHMPPUWA USUPPUNA	
LUXETTAA GALLASSAA.....	8
SHEMPPUWA LAAPPUNA	
TA ZO’O DAWTARATA.....	9
SHEMPPUWA HOSPPUNA	
TA DOSIYOBATA.....	10
SHEMPPUWA UDDUPUNA	
SUYQE GIDDON AYBAY DE’II?.....	11
SHEMPPUWA TAMMA	
MAAYIYOBATA.....	12
SHEMPPUWA TAMMANNE ISIINO	
TOGA MIISHSHATA.....	14
SHEMPPUWA TAMMANNE NAA”A	
WOGGA BOOTTA PARAA.....	15
SHEMPPUWA TAMMANNE HEEZZA	
OORATTA LAYTTAA.....	17

MAXAAFAA GOMPPAA KUMETTA QONCCISSUWAA

Malaata doonaa luxiyo maxaafay issi maacettida kifiliyawu luxissiyo maxaafa gididi shiiqiyo gishshawu luxiyageetus keehippe koshshiya luxissiyo maxaafa gididi shiiqanawu danddayees. Gidikkonne luxiyo maxaafay luxettaa polissanawu maaddiya buqurappe attin barkka luxettaa hoolle gidanawu danddayennaagee erettana koshshees. Hega gidiyo gishshawu malaata doonaa luxissiyageeti heгаа eridi luxiyo maxaafa gididon shiiqida gomppata dumma dumma hanotan aassanaagee etappe naagettiyaaba.

Qommoora malaatido ayfebatun amppidi Naa'antta kifiliya Toophphiya malaata doonaa luxissiyo maxaafay giigiis. Giigissiyo wode akeekettidabati

1. Luxettaa giiguwa gididon shiiqida luxettaa gomppatuura gayttana danddayiya macara luxettaa gompati shiiqidosa.
2. Issi issi luxettaa kifileti misiletuuninne malaata doonan giigidi shiiqiis. Ha maxaafaa gididon shiiqida misileti ubbay luxettaa qofaa phoolissanaadan medhdhidoogeeta. Hegaadan shiiqiyo gee sissaa metoy de'iyoo luxanchchatussi keehippe maaddees.

Luxiyageeti maxaafaa gididon shiiqida misileta be'idi meezetanaadan danddayiyogaa/hiillaa dichchiyogan qofaa ginaa aassanaadan maaddees.

3. Issi issi shemppuwan giigida oyshati dumma dumma malaata doonaa danddayiyogaa/hiillata dichchanawu danddayoosona geetettidi shemppuwan shemppuwan meraaninne yesuwan dumma dumma daashshati de'iyoo oosuwanne heezzu woykko oyddu meeze qommoti giigidosa. Luxettatu huuphe yohuwan meraaninne yesuwan darida oyshati shiiqidaba gidikkonne luxissiyageeti luxiyageetu luxettaa ekuwanne eesuwaa dendo oottidi koshshiyadan giigissidi luxettay bessiyadan polettanaadan oottiyogee koyettees.
4. Issi issi luxettaa huuphe yohuwa gididon kifiliya xekkaara boosona geetettidi shiiqida malaata doonaa qaalati de'oosona. Lefa gidida qofaa qashota medhdhanawu danddayissiyageeta geetettidi qofettoosona. Ha malaata doonaa qaalatun amppidi luxiyageeti bantta xekkan xekkan qofaa qashota medhdhana mala leemisotun keten'ida oyshati shiiqidosa. Gidikkonne hegaadan shiiqida oyshati luxiyageeti banttarkka lefa gidida qofaa qashota malaata doonan medhdhanaadan maaddiyageeta gidido gishshawu meeziyadan shiiqida oyshatu xalaalay gidoosona geetettidi qofettenna.
5. Issi issi luxettaa kifilee danddayettida keenaa bessiyadan shiiqiis giidi ammaniyo gishshawu malaata doonaa luxissiyageeti heгаа dendo oottidi luxettaa shiishuwa qommoora qonccida hiillatunne ogetu xalaalan teqettennan baappekka hara hiillata gujjiyoogan malaata doonaa luxettaa aaro loyttidi shiishshiyogee etappe naagettiyaba.

Hagaappe kaallidi malaata doonaa luxissiyagaa beeray ayba gidana bessiyakko kaalliyagaadan mlaatanawu malana.

MALAATA DOONAA LUXISSIYAGAA BEERAA

Xaaxi waaxin luxissiyageeti luxissiyo malaata doonaa luxettaanne luxettaara dabbotiya eraara banttana waatidi walakkidi shiiqiyakko; Luxettaa sintta qofay hoolliya shcanaakkonne; malaata doonaa eraa qaray de'iyoo luxanchchata waati ayfissana danddayiyo yaagiya qofati aybipenne kasetidi qofettana bessiyabata.

Hega gishshawu malaata doonaa luxettaa sintta qofay bessiya ogiyan hoolliya shocana mala naa'antta kifiliyawu giigida malaata doonaa luxettay shiiqiyo wode luxissiyageeti akeekana bessiya ayfe qofata kaalliyagaadan kasiya kaaluwan malaatana.

1. GIIGUWAA

Kifiliyassi giigida malaata doonaa luxettaa gomppay batettida wodiya yesuwan polettana mala qoppidi shiishshidoogaa gidikkonne luxissiyageeti maxaafa malaatido gomppawu battido wodiya gatti xeellidi efiddi yiggidi adussiyooogan gidin qanttiyoogan malaata doonaa luxettaa shiishuwa giigissanawu koshshees.

2. SHIISHUWAA

Luxissiyoo maxaafaa gididon issi issi malaata doonaa luxettaa gomppay ay mala ogiyan shiiqanaakko bessees. Gidikkonne he shiiquwa hiillay mule luxissanchchata kotta go'iyaba geetettidi shiiqidaagaa gidio gishshawu luxissiyageeti ha malaatettida shiishuwa hiillatun keten'idi banttappe keehiya shiishuwa gujjidi loyttidi minttiyogaaninne dichchiyoogan go'ettana danddayoosona.

3. LUXETTA HALCHCHUWA GIIGISSUWAA

Luxissiyageetussi layttaagee, bagga layttaagee, saaminttaanne gallassaa halchchoy de'anawu koshshees. Nu luxissiyookee koyro kifiliyappe kaalliya kifiliya gidio gishshawu luxettaa ereettes giyo qofan giigennaaninne halchchoy baynnan kifiliya gelanawu koshshenna. Issi luxissiyaagee tumaappe malaata doonaa luxettaa loyttidi eranawu danddayees. Gidiyaba gidikkonne halchchoynne giigaoy baynnan kifile giddo gelikko kaaletettiyo halchchoy baawa; batettida wodiyan luxissanawu bessiya ayfe yohota he wodiyan issippe halchchidi cuucunttanawu danddayenna. Hegaa gishshawu ay luxissanchchaykka kifiliya gelanaappe kasetidi batettida wodiya shiiqiya gomppaa suure shaakkidi eranawunne he gallassaa halchchuwa oyqqidi gelana koshshiyooogaa akeekana koshshees.

4. MEEZIYAA

Issi issi huuphe yohoy; luxettaa kifilee; padoy; eta merayenne yesoy xekkan dicciiddi biya dumma dumma kifiletinne meezeti de'oosona.

5. GATTI XEELUWAA

Gatti xeelo luxettay luxiyageetuura walahettana koshshiyookee koyro sohuwaa oyqqana bessiyaba. Hegaa gishshawu luxiyageeti nabbabidobaa Ubbaappe; misilee ubbaappenne malaata doonaa qaalatuppe akeekido ayfe yohotaeriyoo malaata doonatuura dabboyanaadaaninne gatti xeellanaadan maaddidi luxettaa shiishshanaagee luxissiyageetuppe naagetees.

6. LUXETTAWU BATTIDO WODIYA

Luxissiyageeti shiiqida malaata doonaa luxettaa gomppaa baaso oottidinne wodiya hanotaara dabboyidi luxettaa gomppa ubbaas battido wodiya bessiyadan go'ttana koshshees.

7. LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

Luxissiyageeti issi issi luxettaa huuphe yohuwa gomppaa shiishshiyo wode luxettaa huuphe yohuwaa eeshshaadan maaddiya miishshata go'ettana koshshees. Issi issi luxissiyageeti doonaa luxettawu maaddiya miishshata koshshennabadan qoppoosona. Gidikkonne loytti akeekikko issi issi huuphe yohuwassi maaddiya miishshata giigissanawu koshshees.

8. YIGETTAA

Kifile gididon shiishshido ay gomppaykka yigettannan kanttana koshshenna. Gidikkonne luxiyageetu ekuwaa xekkaa yigganawu shiiqida yigettaa oyshati halchchido halchchoy hoolliya gakkidaakko aggidaakko yiggiyagaa gidanawu koshshees. Gujjidikka malaataa doonaa luxissiyageeti issi issi anonne sima luxettaa kifileta luxissi simmida luxiyageeta luxido luxettaa kifiliyaappe eeshshaa laamiya demmidaakko dumma dumma yigettaa hiillatun akeekana koshshees.

SHEMPPUWAA ISTTA

NU LUXIYO KIFILIYAA

NAAGETTIYA MURUTAA

LUXIYAGEETI HA LUXETTAAPPE GUYIYAN;

- » Bantta kifile gidдон beettiya buquranne sunttata malaataa doonaa go'ttidi qoccisoosona.
- » Dumma dumma oyshata malaata doonan oychoosona.
- » Dumma dumma kiitata akeekidi zaaruwa immoosona.

SIMA SINTTA QOFATA

LUXIYAGEETI- HA LUXETTAAPPE GUYIYAN;

- ◆ Luxiyo kifile gidдон beettiyabatu sunttaa malaata doonan eroosona.
- ◆ Luxiyo kifiliyan de'yabatu sunttaa malaata doonaa go'ttidi qonccissiyooгaa danddayoosona.
- ◆ Luxiyo kifiliya gidдон de'iya buquranne eta sunttaa malaata doonaa go'ttidi oyshaa oyichiyooгaa danddayoosona.
- ◆ Luxiyo kifiliya gidдон beettiyabata xeelliyagan oyshettiyo oyshatus/kiitatus malaata doonaa go'ttidi haniya zaaruwaa immiyooгaa danddayoosona.

MALAATA DOONAA GOMPPAA

Be'iyooгanne malaatiyoгaa

Luxiyo kifiliya gidдон beettiyabatu sunttaa malaata doonan qonccissiyooгaa.

- » Hagee aybee?
- » Hiniigee/Hegee aybee?
- » Hagee.....
- » Hageeti aybatee?
- » Hegeeti/Hiniigeeti aybatee?
- » Hagee.....
- » Hiniigeeti/Hegeeti.....
- » T?

Lefa oyshata oyichiyooгaa

Leemisuwaa

- » Ne maxaafaa dooya.
- » Ne irssaasiya bessa.
- » Karetta saleedaa bochcha.

Battido wodee 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ◆ Luxettaa huuphe yohuwaa saleedan xaafiyooгaa.
- ◆ Luxiyageeti- kifile gidдон beettiyabatu sunttaa malaata doonan luxissiyagee qonccissiyooгee akeekanaadan oottiyooгaa.
- ◆ Luxiyageeti bantta luxiyo kifiliyan beettiyabatu misileta malaata doonaa dabboyiyooгaa danddayanaadan koyrottidi leemisota zaaretti zaaretti bessiyooгaa.
- ◆ Luxissiyagee lefa gidida oyshata dumma dumma luxanchchata oyichiyooгaa.
- ◆ Luxissiyagee luxiyageeta oyichiyooгaa oyshaa malaata doonan gamma zaaruwa zaaranaadan minttettiyooгaa.
- ◆ Luxiyageeti eta luxissanchchay malaata doonan oyichiyooгaa oyshaa akeeki simmidi zaaruwaa oosuwan qonccissanaadan leemisota immidi minttettiyooгaa.

LUXETTAWU MAADDIYA

MIISHSHATA

Luxiyo kifiliya gidдон beettiyabata qonccissiyooгaa woykko malaatiyabata.

- » Misiliyaa
- » Filaash karddiyaa
- » Malaataa
- » Toophphiyaa malaata doona qaalaa kochchaa kasetidi giigissiyooгanne bessiya sohuwanne wodiyaа go'ttiyoогaa.

YIGETTAA

- ◆ Luxiyo kifiliyaa gidдон beettiyabatu sunntaa malaata doonan eridoogaa luxiyageeta kayan kayan oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyo kifiliyan beettiyabatu sunntaa malaata doonan go'ettidi woykko qonccissidi danddayiyoogaa luxiyageeta lefa oyshata kayan kayan oychchiyogan yiggiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti luxiyo kifiliya gidдон beettiyabatu sunntaa go'ttidi malaata doonaan oyshaa oychchana danddayiyoogaa akeekiyoogaa.
- ◆ Luxiyageeti luxiyo kifiliya gidдон de'iyabata xeelliyagan oyshettiya oyshata malaata doonaa go'ettidi bessiya zaaruwa immanawu danddayiyoogaa kayan kayan oychchiyooogan yiggiyoogaa.

ZAARUWAA

MEEZIYAA ISTTA

1. Kushiya Korjjuwaa
2. Mxaafaa
3. Irssaasiyaa
4. Wuygiyaa
5. Karetta saleedaa

MEEZIYAA NAA'A

6. B	8. D	10. C
7. A	9. E	

SHEMPPUWAA NAA'A

CIISHSHAA DOSAYS

NAAGETTIYAA MURUTAA

- ◆ Luxiyaageeti ha luxettaappe guyyian bantta heeran beettiya mokkiyabanne ciishshaa qommotu sunntaa huuphiyan huuphiyan malaata doonan qonccissana danddayoosona. Hegaadankka qonccissiya qaalata go'ttidi malaata doonan qofaa qashota medhdhiyogaanne go'ettiyogaa danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFATA

Luxiyageeti Ha Luxettaappe Guyyian

- ◆ Misiliya be'idi akeekido dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa qommotu huuphiyan huuphiyan eta sunntaa malaata doonan qonccissiyogaa danddayoosona.

- ◆ Mokkiyabanne ciishshatu qommota go'ettidi oyddu qaalatun merettida qofaa qashota nabbabidi akeekana danddayoosona.
- ◆ Qonccisso qaalata go'ettin malaata doonan merettida qofaa qashota nabbabidi akeekiyogaa danddayoosona.

GOMPPAA-BE'IYOGAANNEMALAATAA

- ◆ Mokkiyabanne ciishshaa qommotu huuphiyan huuphiyaneta sunntaa malaata doonan bessiyadan go'ettiyogaa.

Leemisuuwa

Ciishshaa,Zaafiyaa,bonccuwaa,maataa,santaa,-kaarootiya,zo'o unkuuwa,salaaxaa,xiiddaa,turaa,t-segeredaa,adile ciishshaa,suufiya.

- ◆ Mokkiyabanne ciishshaa qommotu hegaadankka qonccissiya qaalata go'ettidi qofa qashota malaata doonan medhdhiyogaa.

Leemisuwaa;

Taani Tsegereda ciishshaa keehippe dosays.
Maataay keehin daro lo"ees.
Ubbawode santtaa miyogee tana ufayssees.
Suufiya ciishshay tana keehi ufayssees.

Battido wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ◆ Luxettaa huuphe yohuwaa saleedaa bolli xaafiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti –Hagaappe kase eriyo dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa qommota malaata doonan qoccissanaadan oychchiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa qommota malaata doonan banttana luxissiyaagaa baggaara qonccissiyode akeekanaadan oottiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa misileta malaata doonaara dabboyiyogon birshshettaa eranaadan meezeyiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti naa"appe biidi oyddaa gakkiya qaalata oyqqida dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa misileta malaata doonaara dabboyiyogon qofaa qashota oottana mala leemisuwaa bessiyogon meezeyiyogaa.
- ◆ Luxiyaageeti qonccissiya qaalata go'ettidi qofaa qashota malaata doonan medhdhidi danddayana mala kasetidi haniya leemisota bessiyadan meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA

MIISHSHATA

- ◆ Luxissiyagee heeraappe metootennan beettiya dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa qommota kifile giddo ehiyogaa.
- ◆ Misiliyaa
- ◆ Filaash karddiya
- ◆ Malaata doonaa qaalaa kochchaa.

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti dumma dumma mokkiyabanne ciishshaa misileta be'idi eta birshshettaa malaata doonan eridoogaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti oyddu malaata doonaa qaalatun merettida qofaa qashotu birshshettaa nabbabidi akeekidoogaa kayan kayan oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti qonccissiya qaalata go'ettidi qofaa qashota malaata doonan medhdhidi danddayidoogaa yiggiyogaa.

SHEMPPUWAA HEEZZA

TAWU OYSHAY DE'EES

NAAGIYO MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe simmin oyshata oychchanawu maaddiya qaalata malaata doonan shaakkidi eroosona; Hegaadankka ha oyshaa qaalata suure eridi kifile gidдон; banttasooninne bantta heeran galla galla oosuwan malaata doonaa go'ettiyyogaa dan-addayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

Luxiyageeti Ha Luxettaappe Guyyiyan

- » Oysha qaalata go'ettidi malaata doonan merettida qofaa qashota nabbabidi akeeki-yogaa danddayoosona.
- » Oysha qaalata malaata doonan go'ettidi oysha qofaa qashota medhdhidi danddayoosona.
- » Oysha meran shiiqida qofaa qashota akeekidi zaarota malaata doonan zaaridi danddayoosona.

GOMPPAA- BE'IYOGAANNE MALAATA

- ♦ Oyshaa malaatata malaata doonan bessiya ogiyan go'ettiyyogaa.

Leemisuwaa;

Ooni, Awan, Awude, Ayba, Aybissi, Waanidi,
Ne sunttay oonee? Aybaa dossay?
Ne keettay awaane? Hagee aybee?

- ♦ Malaata doonan shiiqida oyshata haniya ogiyan akeekidi haniya zaaruwa immiyogaa.

Leemisuwaa;

- » Hagee ta luxiyo golliya.
- » Ta sunttay _____
- » Ta dosiyogee maxaafaa nabbabiyogaa.
- » Ta keettay haaho.
- » Hagee malaata doonaa maxaafaa.

Battido wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ♦ Luxettaa huuphe yohuwaa saleedan xaafiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti hagaappe kase malaata doonan eriyoy oyshaa qommota bantta kifiliya laggetussi bessana mala minttettiyyogaa.
- ♦ Luxissiyagee ha luxettaa kifiliyan luxissanawu giigisido oyshaa oychchanawu go'ettiyo oyshaa qommota malaata doonan zaari zaaridi luxiyageeta beessiyogaa.
- ♦ Luxissiyagee ha luxettaa kifiliyan luxissanawu giigido oyshaa oychchanawu go'ettiyo oysha qommotuppe amaridaageeta leemisodan go'ettidi luxiyageeta malaata doonan oyshaa waatidi oychchana danddayiyakko bessiyogaa.
- ♦ Luxissiyagee shiishshido leemisota dendo ootidi luxiyageet kifile gidдо laggetuura oyshaa oychchiyogaanne zaaruwa immiyogan meezetanaadan minttettiyyogaa.
- ♦ Luxissiyagee guutta oyshata oyichchidi luxiyageeti zaaruwa immanaadan oottiyogan luxidobaa dichchanaadan oottiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti luxiyo maxaafan shiiqida meezeta akeekidi oottanaadan minttettiyyogaanne bessiya zaaruwaa immiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » misiliya
- » Filaash karddiya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ♦ Luxiyageeti malaata doonaa go'ettidi oyshaa gamma oychchana danddayiyakko oychchidi akeekiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti malaata doonan shiiqida oyshata akeekidi zaarota malaata doonan immana danddayiyogaa yiggiyyogaa.

- ◆ Dumma dumma oyshaa qommota denddo oot-tidi luxiyageeti bantta qofaa malaata doonan qonccissana danddayidoogaa akeekiyogaa.

ZAARUWAA

MEEZIYA NAA”A

1. B
2. D
3. A
4. C

SHEMPPUWAA OYDDA

KAASSAA

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe simmin dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata malaata doonan shaakkidi eroosona. Hegaadankka ha dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata suure akeekidi kifile giddooninne bantta soon ubbakka galla galla oosuwan bessiyadan malaata doonaa go’ettana danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFATA

LUXIYAGEETI HALUXETTAAPPE SIMMIN

- ◆ Dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata go’ettidi malaata doonan merettida qofaa qashota nabbabidi akeekana danddayoosona.
- ◆ Dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata haniya ogiyan go’ettidi malaata doonan merettida qofaa qashota medhdhana danddayoosona.
- ◆ Dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata malaata doonan go’ettidi oyshata oyichiyogaanne zaarota zaariyogaa daanddayoosona.

GOMPPAA- BE’IYOGAANNE

MALAATAA

- ◆ Dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata malaata doonan bessiyadan go’ettiyogaa.

Leemisuwaa

Ufayssaa, miichchaa, kayyuwa, yeehuwa, namisaa, kaluwaa, kaassaa, zin”uwaa, woxxiyogaa.

Dabbotiya koshshaa qonccissiyaa qaalata malaata doonan bessiyadan akeekidi shiiqida oyshatus gamma zaaruwa immiyogaa.

Leemisuwaa

Ufayttiyoode kaa’ettes.

Namisettiyoode yeekkeettes.

Daafurssiyoode zin’iigeettes.

Iitiyoode kayyotteettes.

Maxaafaa nabbabiyogee ufayssees.

Battido wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWA

- ◆ Giigida luxettaa huuphe yohuwa saleedaa bolli xaafiyogaa.

- ◆ Luxiyageeti hagaappe kase eriyo kassaa qom-mota malaata doonan qonccissanawu dandday-iyakko oychchiyogaanne kifiliyan luxiyageetus-si bessana mala minttettiyogaa.
- ◆ Koshshaa qonccissiya qaalata giyogee woy-giyogaakko luxiyageetussi malaata doonan qonccissiyogaa. Luxiyageeta malaata doonan bessiyogaa.
- ◆ Naa'aappe biidi oyddaa gididi malaata doonan qaalata oyqqida qofaa qashota amarida leemisota oottidi luxiyageeta bessiyogaanne heгаа maaran oottanaadan minttettiyogaa.
- ◆ Dumma dumma dabbotiya koshshaa qonccissiya qaalata go'ettidi malaata doonan giigida qofaa qashota zaari zaaridi leemisotun bessiyogan luxiyageeti medhdhidi go'ettiyogaa danddayana mala meezeyiyogaa.
- ◆ Luxiyo maxaafan shiiqida meezeta luxiyageeti oottanadan oottiyogaanne haniya zaaruwa immiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MISHSHATA

- » Misiliya
- » Filaash karddiya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti misiliyan be'ido dumma dumma dabbotiya koshshaa qonccissiya qaalatu birshshettaa gamma malaata doonan eriyakkonne oychchidi boxooxissiyoga.
- ◆ Luxiyageeti oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota nabbabidi akeekidoogaa kayan kayan oychchidi boxooxissiyoga.
- ◆ Luxiyageeta dumma dumma dabbotiya koshshaa qonccissiya qaalata go'ettidi malaata doonan medhdhidi go'ettiyogaa danddayidaakko yiggiyogaa.

SHEMPPUWAA ICHCHASHA

SO GIDDON GO'ETTIYO BUQURATA

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxetaappe guyyiyan so gididon beettiya go'ettiyo buquratu birshshettaanne eta go'ettiyo ogiya malaata doonan shaakkidi erroosona. Hegaadankka nuus de'ees; nuus baawa; nuus kase de'ees; hagaappe sinttanawunuus de'ana giya qaalata malaata doonan go'ettiyogan qofaa qashota medhdhidi danddayoosona. Qassikka paydota malaata doonan go'ettiyo hanotaa akeekidi kifile gididon; eta so gididon; galla galla oosuwan malaata doonan go'ettidi danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFATA

Luxiyageeti ha luxettaappe guyyiyan.

- » So gididon beettiya go'ettiyo buquratu birshshettaanne go'ettiyo ogeta malaata doonan shaakkidi akeeki danddayoosona.
- » So gididon beettiya go'ettiyo buquratun denddo oottidi malaata doonan qofaa qashota medhdhidi danddayoosona.
- » Nuus de'ees/baawa; kase de'ees; sinttanawu de'ana yaagiya qaalata malaata doonan akeekidi haniyadan qofaa qashota medhdhidi zaariyogaa danddayoosona.

GOMPPAA- BE'UWAANNE MALAATAA

- ◆ So gidдон beettiya buqurata malaata doonan bessiyadan go'ettiyogaa.

Leemisuwa:-

Soofaa,televizhiiniya,oydiyaa,xaraph-
pheezaa,maxaafaa,dooriyogaa
Pootuwaa,Tukke siiniyaa,achchaaye mooqi-
yaa.

- ◆ malaata doonan shiiqida so gidдо buqurata bessiyadan akeekidi haniya zaaruwaa immiyogaa

Leemisuwa:-

- » Nuus arssay de'ees.
- » Nuus televizhinee baawa.
- » Maxaafaa dooriyogee nuus sinttappe de'ana.

Baattido wodee:- 3

Luxetta shishshuwaa

- ◆ Luxiyageeti so gidдон go'ettiyo buqurata malaata doonan qonccissi danddayiyageeta gidiyogaa amarida oyshata oychchiyogan shishshanaadan oottiyogaa.
- ◆ So gidдон beettiya go'ettiyo buqurata bessiya misileta malaata doonaara dabboyiyogan luxiyageeti go'ettanaada meezeyiyogaa.
- ◆ Naa'aappe biidi oyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota nabbabidi etabirshshettaanne eta go'ettiyo hanotaa luxiyageeta zaari zaaridi bessidi shiiqida oyshata haggaa maaran akeekanaadan oottiyogaa.
- ◆ Naa'aappe biidi oyddaa gakkiya malaata doona qaalata oyqqida qofaa qashota leemisuwan bessiyogan luxiyageeti milatiya qofaa qashota medhdhidi go'ettana danddayanaadan meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » So gidдон haggazettiyo buqurata
- » Misiliyaa
- » Filash karddiya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti misiliyan be'ido so gidдон beettiya go'ettiyo buquratu birshshettaa malaata doonan eriyogaa oychchidi boxooxissiyogaa.

- ◆ Luxiyageeti oyddu malaata doona qaalata oyqqida qofaa qashota be'idi akeekidaakkonne kayan kayan oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeta so gidдон beettiya go'ettiyo buqurata go'ettidi malaata doonan qofaa qashota medhdhidi danddayiyogaa yiggiyogaa.
- ◆ Nuus de'ees/baawa, nuus kase de'ees;sinttappe nuus de'ana yaagiya qaalata malaata doonan akeekidi qofaa qashota medhdhidi danddayiyogaa yiggiyogaa.

ZAARUWAA MEEZIYA ISTTA

1. A
2. B
3. C
4. E
5. D

SHEMPPUWAA USUPPUNA

LUXIYO GALLASSATA

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe guyyiyan gallassatu suntaanne galla galla polettiya oosota malaata doonan qonccissidi danddayoosona. Hegaadankka oosuwa qonccissiya ichchashu qaalaa oyqqida qofaa qashota malaata doonan medhdhiyogaanne go'ettiyogaa danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

LUXIYAGEETI HA LUXETTAAPPE GUYIYAN

- ♦ Misiliyan be'idi akeekido gallassatu sunntaa malaata doonan qonccissidi danddayoosona.
- ♦ Gllassatu sunntatanne galla galla oosettiya oosota dendo oottidi malaata doonan merettida oyddu qaalata oyqqida qofaa qashota birshshettaa danddayoosona.
- ♦ Oosuwaa/poluwaa qonccissiya qaalata go'ettidi malaata doonaa qofaa qashota nabbabi be'idi akeekana danddayoosona.

GOMPPAA-BE'UWANNE MALAATAA

- ♦ Saaminttaa gallassata malaata doonan bessiyadan go'ettiyogaa.

Leemisuwaa

Saynno, Masqaynno, Oruwaa, Hamuusa, Arba, Qeeraa, Woggaa

- ♦ Saaminttaa gallassata dendo oottidi oosuwaa qonccissiyaa qaalata oyqqida qofaa qashota malaata doonan bessiyadan mel'iyogaanne go'ttiyogaa.

Leemisuwaa

- » Saynnoy luxettaa gallassa.
- » Masqaynno bollaa minttettuwwaa oottees.
- » Qeeraa gallay sheppiyo gallassa.
- » Woggaa galla dabbuwaa oychcheettes.

Battido wodee:-3

LUXETTA SHIISHUWAA

- ♦ Luxettaa doommanaappe kase gallassaa luxettaa huuphe yohuwaa saleedaa bolli xaafiyooganne qonccissiyogaa.
- ♦ Luxiyageeta ha luxettaa huuphe yohuwaa xeeliyagan kase de'iya era akeekanawu amarida oyshaa oychchiyogaa.
- ♦ Luxiyo maxaafaa bolli qonccida saaminttaa gallassata malaata doonan luxiyageeta zaari zaaridi bessiyogaa.
- ♦ Leemisuwaa maaran luxiyageeti saaminttaa gallassata malaata doonan kifile gidдон naa'ana gididi meezetana mala minttettiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti naa'appe biidi heezzaa gididi malaata doonaa qaalata oyqqida paca qofaa qashota nabbabidi akeekiyogaa danddayanaadan meezeyiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti saaminttaa gallassatun amppidi oosuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ettidi qofaa qashota medhdhana mala meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » Misiliyaa
- » Filaash karddiyaa
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ♦ Luxiyageeti saaminttaa gallassatu sunntaa malaata doonan loyttidi eriyakko oychchidi boxooxissiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti galla galla oosettiya oosota dendo oottidi oyddu malaata doonaa qaalata go'ettidi qofaa qashota nabbabidi akeekidoogaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ♦ Luxiyageeti oosuwa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ettidi qofaa qashota medhdhidi danddayidaakko boxooxissiyogaa.

SHEMPPUWAA LAAPPUNA

TA ZO'O DAWTARATA

NAAGETTIYAA MURUTAA

- » Luxiyaageeti ha luxettaappe guyyiyan qalametanne paydota malaata doonaa go'ttiyogan zorettiyogaanne qofaa qonccissiyogaa danddayoosona. Coratettaanne qommuwaa gishshatiya ichchashaawa malaata doonaa qaalata go'ttiyogan qofaa qashota medhdhiyogaanne kifile giddooninne bantta soon galla galla oosuwaa bollan bessiyadan go'ttiyogaa daddayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

LUXIYAGEETI HA LUXETTAAPPE GUYIYAN

- ◆ Qalametunne paydotun dendo oottidi malaata doonan merettida qofaa qashota nabbabidi akeekiyogaa danddayoosona.
- ◆ Qalametunne paydotun dendo oottidi malaata doonan qofaa qashota oottiyogaa danddayoosona.
- ◆ Coratettaanne qommuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ttiyogan oyshata oychchiyogaanne zaarota zaariyogaa danddayoosona.

GOMMPPAA-BE'UWANNE MALAATAA

- ◆ Qalametanne paydota malaata doonan bessiyadan go'ttiyogaa.

LEEMISUWAA.

- » Zo'o, kareta, maata mala, adidhdh ciishsha, bootta, bulla, istta, naa'a, heezza, ichchasha, h.h.m. Malaata doonan shiiqida qaalatanne paydota bessiyadan akeekidi haniya zaaruwa immiyogaa.

Leemisuwaa

Niyo aappun zo'o dawtarati de'iyonaa?
 Naa'u zo'o dawtarati tawu deoosona.
 Ne ay mala korjuwaa dosay?
 Ta kareta korjuwaa dosays.

Battido Wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ◆ Gallassaa luxettaa huuphe yohuwaa saleedaa bolli xaafidi luxettaabaa luxiyageetus qanttan qonccissiyogaa.
- ◆ Dumma dumma qalame qommota luxiyageeta bessiyogan ha qalameta malaata doonan kase eriyakkonne akeekiyogaa.
- ◆ Luxiyageetu kase malaata doonaa eraa dendo oottidi gallassaa luxettaan giigissanawu koshshiyaba gidikko giigissanawu koshshees.
- ◆ Qalameta paydotanne qaalata bessiya misileta malaata doonaara dabboyidi go'ttana mala leemisuwaa bessiyogaanne luxiyageeti he meeziyaa oottanaadan meezeyiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti naa'aappe biidi oyddaa gakkiiya coratettaanne qommuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ttidi qofaa qashota nabbabidi akeekana mala meezeyiyogaa.
- ◆ Naa'aappe biidi oyddaa gakkiiya coratettaanne qommuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ttidi qofaa qashota medhdhidi danddayana mala meezeyiyogaanne luxiyoo maxaafaa gidдон shiiqida meezeta ootissiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » Filaash Karddiyaa
- » Malaata Doonaa
- » Malaata Doonaa Qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti misilyan be'ido dumma dumma coratettaanne qommuwqaa qonccissiyaa malaata doonatu birshshettaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti naa'aappe biidi oyddaa gakkiiya coratettaanne qommuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ttidi medhdhido qofaa qashota nabbabidi akeekidoogaa oychchidi boxooxissiyogaa.

- ◆ Luxiyageeti naa”aappe biidi oyddaa gakkiiya coratettaanne qommuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go’ttidi qofaa qashota medhdhidi danddayidoogaa yiggiyogaa.

ZAARUWAA

MEEZIYA ISTTA

1. D	3. E	5. C
2. A	4. B	

SHEMPPUWAA HOSPPUNA

TA DOSIYOBATA

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe guyyiyan dosiyobatubaa ixxiyabatubaa bantta heeran beettiyabatubaa malaata doonan zorettiyoogaa danddayoosona. M alaatadoonan qofaa qashota;oyshatanne oyqetti uttida zaarota medhdhiyogaanne go’ttiyogaa danddayoosona.Hegaadankka malaata doonan Ee/gidenna; Dosays/dosikke yaagiya qofaa qashota medhdhiyogaanne go’ttiyogaa danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFATA

Luxiyageeti Ha Luxettaappe Guyyiyan;

- » Misiliyan be’idi akeekido dumma dumma dosiyobatanne ixxiyobatu sunntaa malaata doonan qonccissanawu danddayoosona.
- » Oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida lefa oyshaa qofa qashota nabbabidi akeekana danddayoosona.
- » Ee woykko Gidenna;Dosays woykko dosikke yaagiya qaalata malaata doonaa go’ttidi shiiqida oyshatu zaaruwaa immana danddayoosona.

GOMPPAA BE’UWANNE MALAATAA

- ◆ Eti dosiyobatanne ixxiyobatu sunntaa malaata doonan bessiya ogiyango’ettiyogaa.

Leemisuwaa

Ciishshaa, Daabbuwaa, Burtukaaniya, santtaa, Zo’o unkuwa, Salaaxaa, Muuziyaa,Tsegereda ciishshaa,Adidhdhe ciishsha,suufiya.

- » Oyshatanne ohettida zaarota oyqqida lefa qofaa qashota malaata doonan bessiya ogiyan medhdhiyogaanne go’ettiyogaa.

Leemisuwaa

- » Ciishshaa dosays.
- » Daabbuwaa shayyiyara miyogaa dosays.
- » Tohuwaa kuwaasiya kaa’iyogaa dosays.
- » Luxettaa golliya poo’issiyogaa dosikke.

Battido Wodee:- 3

Luxettaa shiishuwaa

- ◆ Gallassaa luxettaa saleedaa bolli xaafidi luxettaabaa luxiyageetus qantta qonccissuwa oottiyogaa.
- ◆ Eti dosiyobatanne ixxiyo yohota misiletun keten”idi malaata doonaa birshshettaara gattidabboyidi go’ttanaadan meezeyiyogaa.
- ◆ Naa”aappe biidi oydda gidiiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota nabbabidi akeekana mala meezeyiyogaa.
- ◆ Ee/gidenna;Dosays/dosikke yaagiya malaata doonaa qaalata go’ttidi imettiya oyshatu zaaruwaa immi danddayana mala meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » Misiliya
- » Filaash karddiya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeta misiliyan be'idi akeekidobata, dosiyobatunne ixxyobatu sunntaa malaata doonan suure eriyogaa oychchidi boxooxissiyogaa.

- ◆ Luxiyageeta oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida oyshatu qofaa qashota nabbabidi suure akeekidoogaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeta Ee/Gidenna; Dosaya/dosikke yaagiya qaalata malaata doonan bessiyadan go'ttidi shiiqiya oyshatu zaaruwaa immidi danddayiyogaa boxooxissiyogaa.

SHEMPPUWAA UDDUPUNA

SUYQE GIDDON AYBAY DE'II?

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe guyyiyan suyqe gidдон bayzettiyyabatu sunntaa malaata doonan eroosona. Hegaadankka naa"u malaata doonaa qaalata go'ttidi bessiya ogiyan qofaa qashota medhdhidinne go'ttidi danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

Luxiyageeti Ha Luxettaappe Guyyiyan

- ◆ Suyqe gidдон bayzettiyyabatu sunntaa qonccissiyogaa danddayoosona.
- ◆ Suyqe gidдон bayzettiyyabatuppe merettida naa"u malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota nabbabidi danddayoosona.
- ◆ Suyqe gidдон bayzettiyyabatun merettida naa"u malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota medhdhiyogaanne go'ttiyogaa danddayoosona.

GOMPPAA BE'UWANNE MALAATAA

- ◆ Suyqe gidдон bayzettiyyabatunne shamettiyyabatu sunntaa qonccissiya malaata doonaa haniya ogiyan go'ttiyogaa.

Leemisuwaa

Maxiniya, Sukkaariya, Karamellaa, Mastiqaa, Dawtaraa, Daabbuwa, Sandalliya.

- ◆ Suyqe gidдон bayzettiya buquratun amppidi lefa qofaa qashota malaata doonan bessiyadan medhdhiyogaanne go'ttiyogaa.

Leemisuwaa

Sukkaaree de'ii?

Dawtaray aappunee?

Irsaasee baawee?

Irsaasee de'ii? Gatee aappunee

Battido Wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ◆ Gallassaa luxettaa saleedaa bolli xaafidi luxettaa xeelliyaa qantta qonccissuwa oottiyogaa.

- ◆ Luxettaa huuphe yohoy suyqe gidдон aybay de'ii? Yaagiyagaa gidyo gishshawu ha huuphe yohuwa xeelliyagan luxissiyagee aybaa luxissana koshshiyakko kasetidi maacyogon giigana koshshiyogaanne luxiyageetus bessiyadan akeekissiyogaa.
- ◆ Luxiyageetu kase eraa dumma dumma oyshata oyhchiyogon akeekiyogaanne heгаа maaran gallassaa luxettan giigissana koshshiyabay deiko giigissiyogaa.
- ◆ Suyqe gidдон bayzettiyabata oyqqida misileta bessidi birshshettaa malaatan go'ettana mala meezeyiyogaa.
- ◆ Suyqiya gidдон bayzettiyabata gishshatiya naa"appe biidi oyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota misiliyan zemppissidi nabbabanaadan meezeyiyogaa.
- ◆ Suyqiya gidдон bayzettiyabata gishshatiya naa"appe biidoyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota misiliyan zemppissidi medhdhidi danddayanaadaaninne go'ettanaadan meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » Misiliya
- » Filaash karddiya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti misiliyan be'idi akeekidobata suyqe gidдон bazzettiyabatu issuwa issuwa sunntaa malaata doonan qonccissidi danddayiyogaa oyhchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti suyqe gidдон bayzettiyabatun baaso oottidia naa"appe biidi oyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota nabbabidi akeekidoogaa oyhchidi yiggiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti suyqe gidдон bayzettiyabatun denddo oottidi naa"appe biidi oyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota medhdhidinne go'ttidi danddayiyogaa boxooxissiyogaa

SHEMPPUWAA TAMMA

MAAYIYOBATA

NAAGETTIYA MURUTAA

Luxiyageeti Ha luxettaappe Guyyiyan maayotu sunntaa malaata doonan shaakkidi eroosona. Hegaadan maayotu sunntaa denddo oottidi heezu qaalati de'iyoo malaata doonaa go'ttidi qofaa qashota medhdhiyogaanne hegaadanka kifile gidдонinne banttason galla galla oosuwana bessiyadan go'ettana danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

Luxiyageeti Ha Luxettaappe Guyyiya

- ◆ Maayotu sunntaa baaso oottidi malaata doonan qocissiyogaa danddayoosona.

- ◆ Maayotu sunntaa baaso ootidi malaata doonan xaafettida qofaa qashota nabbabidi akeekana danddayoosona.
- ◆ Maayotu sunntaa baaso oottidi malaata doonan qofaa qashota medhdhiyogaanne go'ettiyogaa danddayoosona. Oyhchiyogaanne zaarota zaariyogaa danddayoosona.

GOMPPA- BE'UWAANNE MALAATAA

- ◆ Maayotu sunntaa malaata doonan bessiyadan go'ttiyogaa.

Leemisuwaa;

- » Suriyaa, shamisiyaa, qamisiyaa, shuraabiya, gaabiyaa, kutaa;

Malaata doonan shiiqida maayotu sunntaa bessiya ogiyan akeekidi haniya zaaruwa immiyooqaa.

Leemisuwaa;

Karetta suree tawu de'ees.

Shamisiya dosay?

Ee shamisiya dosays.

Battido wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ◆ Gallassaa luxettaa huuphe yohuwaa saleedaa bolli xaafidi luxettaabaa qantta qonccissuwaa luxiyageetus oottiyogaa.
- ◆ Maayota yaagiya ayfe qofay luxiyageetus oortata gidiyo gishshawu danddayetta keenaa geliya ogiyan shiishshanawu maliyogaa.
- ◆ Gallassaa luxettan luxiyageetu kase malaata doonaa eraa koyrottidi eranawu amarida oys-hata oychchiyogaa.
- ◆ Luxiyageetu ha wodiya malaata doonaa xekkaa baaso oottidi gallassaa luxettan giigissiyoba koshshiyogaa gidikko giigssiyogaa.
- ◆ Dumma dumma maayota bessiya misileta;filaash karddeta malaata doonaara gattidi go'etta-naadan meezeyitogaa.
- ◆ Naa"appe biidi oydda gidiya malaata doonaa qaalata go'ettidi maayotuban etawu de'iya qofaa qonccissidi danddayanaadan meezeyiyooqaa.
- ◆ Dumma dumma maayotu sunntaa go'ettidi bessiya ogiyan malaata doonan shiiqida qofaa qashota zaari zaaridi bessiyan medhdhiyogaanne go'ettiyogaa danddayana mala meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA

MIISHSHATA

Misileta

Filaash karddeta

Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeta misiliyan be'ido maayotu sunntaa birshshettaa gamma malaata doonan eridaak-konne oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti bessiya ogiyan maayotu sunntaa go'ettidi oyddu qaalata oyqqida malaata doonan lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota nabbabidi akeekidoogaa kayan kayan oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti bessiya ogiyan maayotu sunntaa go'ettidi oyddu qaalata oyqqida malaata doonan lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota medhdhiyogaanne go'ettidi danddayiyogaa yiggiyogaa.

SHEMPPUWAA TAMMANNE ISIINO

TOGA MIISHSHATA

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe guyyiyan toga miishshaa qommota gishshatiyabanne galla galla go'ettiyo toga miishshaa qommota gishshatiya malaata doonaa qaalata go'ttiyogan maayettana danddayoosona. Hegaadan toga miishshatu qommota dendo ootidi oyddu malaata doonaa qaalata go'ettidi bessiya ogiyan qofaa qashota medhdheyionne go'ettiyogaa danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFATA

- » Misiliyan be'idi akeekido toga miishshaa qommotau suntaa huuphiyan huuphiyan malaata doonan qonccissuwaa danddayoosona.
- » Toga miishshaa qommotun dendo ootidi oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota nabbabidi akeekiyogaa danddayoosona.
- » Toga miishshaa qommotun dendo ootidi oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota medhdhidi danddayoosona.

GOMPPAA-BE'UWAANNE MALAATAA

- ♦ Toga miishshaa qommotu suntaa qoncciiyan malaata doonan /malaatatun bessiyan go'ettiyoogaa.

Leemisuwaa;

Paraa,kaamiya, horoophphilliyaa, baaburiyaa

- ♦ Toga miishshaa qommotun dendo ootidi lefa qofaa qashota malaata doonan bessiyan medhdhiyogaanne go'ettiyogaa.

Leemisuwaa;

- » Luettaa golliya tohuwan yaana.
- » Kaame togawu maaddees.
- » Paraa ganddan togganawu maaddees.
- » Mishkkiliitiya laaggiyogaa dosays.

Battido wodee:- 3

Luxettaaa shiishuwaa

- ♦ Gallassaa luxettaa huuphe yohuwaa saleedaa bolli xaafidi luxettaabaa qantta qonccissuwaa luxiyageetus oottiyogaa.
- ♦ Toga miishshaa qommota luxiyageetus qonccissiyogaa.
- ♦ Sa'an, Abbaninne carkkuwan biyo miishshata giyogee wuygiyogaakko luxiyageetus qanttan qonccissiyogaa.
- ♦ Ha huuphe yohuwan luxiyageetu kase eraa koyrottidi eranawu dumma dumma oyshata oyshchiyogaa.
- ♦ Luxiyageetu zaaruwa dendo ootidi gallassaa luxettan giigana koshshiyabi de'ikko giigissiyogaa.
- ♦ Toga miishshaa qommoti oyqqido misiletanne filaash karddeta malaata doonaara gattidi birshshettaa eranaadan meezeyiyogaa.
- ♦ Naa'aappe biidi oyddaa gakkiiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota nabbabidi akeekanaadan meezeyiyogaa.
- ♦ Toga miishshaa qommotu suntaa dendo ootidi malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota medhdhidi danddayanaadaninne go'etanaadan meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

- » Misiliya
- » Filaash karddiya
- » Post karddiya,wodiya yiggiyogaa

- » Postteriya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti misiliyan be'ido toga miishshaa qommotu sunntaa malaata doonan suure eriyo-gaa oychchidi boxooxissiyogaa.

- ◆ Luxiyageeti toga miishshaa qommotun mer-ettida oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota nabbabidi akeekidoogaa oychchidi yiggiyogaa.
- ◆ Luxiyageeta toga miishshaa qommotun mer-ettida oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshettay de'iyoo qofaa qashota meddhidi danddayiakko boxooxissiyogaa.

SHEMPPUWAA TAMMANNE NAA'A

WOGGA BOOTTA PARAA

NAAGETTIYA MURUTAA

Luxiyageeti haluxettaappe guyyiyan buquratu meraaqottaanne yesuwan dendo oottidi malaata doonan qonccissiyogaanne go'ttiyogaa danddayoosona. Hegaadnkka coratettaanne, qommuwa gishshatiya ichchashu malaata doonaa qaalata go'ttidi qofaa qashotamedhdiyogaanne kifiliyaninne hegaadan bantta soon galla galla oosuwan malaata doonaa bessiyadan go'ettiyogaa danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

LuxiyageetiHa luxettaappe Guyyiyan;

- ◆ Buquratu meraa, qottaanne yesuwaadeddo oottidi bessiyadan malaata doonan merettida qofaa qashota nabbabidi akeekiyogaa danddayoosona.
- ◆ Qalameta,paydotanne qommuwaa qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ettiyogan bantta qofaa qonccissidi danddayoosona.

- ◆ Coratettaa,yesuwanne qommuwaa bessiya ogiyan qonccissiya malaata doonaa qaalata go'ttidi qofaa qashota meddhidi danddayoosona.

GOMPPAA BE'UWAANNE MALAATAA

- ◆ Qalametanne paydota malaata doonan bessiyadan go'ettiyogaa.

Leemisuwaa;

Zo'o, kareta, maata mala, adil"e ciishsha mala, boottaa, bulla, istta, naa'a, heezza, ichchasha, h.h.m Malaata doonan shiiqida qalametanne paydota bessiya ogiyan akeekidi haniya zaaruwa immiyogaa.

Leemisuwaa;

- » Woggaparaa.
- » Woggabootta paraa.
- » Naa"uwogga parata.
- » Niyo aapun dawtarayde'ii?
- » Naa"u zo'o dawtarati tawu de'oosona.
- » Ne ay mera paraa dosay?
- » Ta boota paraa dosays.

Battido wodee:- 3

LUXETTAA SHIISHUWAA

- ◆ Gallassaa luxettaa saleedaa bolli xaafidi luxiyageetus luxettaabaa qantta qonccissuwa immiyogaa.
- ◆ Buquratu meraa, qottaanne yesuwa bessiya misileta woykko filaash karddiya malaata doonaara gattidi birshshettaa meezeyiyogaa.
- ◆ Naa'aappe biidi oyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata dendo oottidi merettida qofaa qashota nabbabidi akeekiyogaa meezeyiyogaa.
- ◆ Naa'aappe biidi oyddaa gakkiya malaata doonaa qaalata dendo oottida qofaa qashota medhdhiyogaanne go'ttiyogaa meezeyiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA

MIISHSHATA

- » Misiliya
- » Filaash karddiya
- » Post karddiya/wodiya qoodaa
- » Postteriya
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti dumma dummabata eta meran, qottaanne yesuwan haniyadan malaata doonan eridoogaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti meraa paydotanne qommotu qonccissuwa gidida malaata doonaa qaalata bessiyadan akeekidoogaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti dumma dummabata eta meran, qottaanne yeauwan haniya ogiyan malaata doonan birshshettay de'iyoo qofaa qashota medhdhidi danddayidoogaa kayan kayan oychchidi boxooxissiyogaa.

SHEMPPUWAA TAMMANNE

HEEZZA

BAALATA

NAAGETTIYA MURUTAA

- » Luxiyageeti ha luxettaappe guyyiyan biittatettaa baalatanna hegaara gayttiya allaal-letu kiitaa akeekanawunne zorettanawu danddayissiya malaata doonaa qaalata dummayidi eroosona. Hegaadan ha biittatettaa baalatanne eta kiitaa malaata doonan bessiyadan akeekidi kifile gidдон; bantta sooninne heeran galla galla oosuwan malaata doonan bessiyadan go'ttiyogaa danddayoosona. Gujjidikka heezzaappe biidi ichchashaa gidiya malaata doonaa qaalata oyqqida qofaa qashota bessiya ogiyan shiishshidi medhdhiyogaanne go'ttiyogaa danddayoosona.

SIMA SINTTA QOFAA

Luxiyageeti Ha luxettaappe guyyiyan;

- ◆ Biittatettaa baaletanne etaara ohettida allaalleta bessiya ogiyan malaata doonaa go'ettidi merettida qofaa qashota naabbabidi akeekiyogaa danddayoosona.
- ◆ Biittatettaa baaletanne etaara ohettidi bessiya ogiyan malaata doonan giigida oysha qofaa qashota nabbabidi haniya zaaruwaa malaata doonan zaaridi danddayoosona.
- ◆ Biittatettaa baalatanne etaara ohettida allaalleta denddo oottidi bessiya ogiyan malaata doonan oysha qofaa qashota medhdhidi danddayoosona.

GOMPPAA- BE'TYOGAANNE MALAATIYOGAA

- ◆ Biittatettaa baaletanne etaara ohettida allaalleta gishshatiya malaata doonaa qaalata bessiyadan akeekiyogaa.

- ◆ Biittatettaa baaletanne etaara ohettida allaalleta gishshatiya malaata doonaa qaalata go'ettidi bessiyadan qofaa qashota medhdhiyogaa.

Battido wodee:- 3

LUXETTAAA SHIISHUWAA

- ◆ Gallassaa luxettaa huuphe yohuwaa saleedaa bolli xaafidi luxiyageetus luxettaabaa qantta qonccissuwaa oottiyogaa.
- ◆ Luxissiyagee hagaappe kaalliya nabbabo kifiliya luxiyageetus nabbabi simmidi toophphiya gidдон bonchchettiya biittatettaa baalata oonakko oonakko malaata doonan bessiyadan qonccisso.

NABBABUWAA

Nu biittiya Toophphiya kasetiya asaa naati beetiyo soho. Iyyoo iigaa gidida wodiya qooday de'ees. Hegaadankka asaa naati de'anaas salo sa'an doorettida biittatuppe issinno. Nu biittiyo Toophphiyo dumma oottiya daro gateti de'oosona. Hara biittaas haarettabeennaagee Afirkkan barkaka dummatada sala sa'an de'iya kareta deriya otorssidaaro gidiyogee maalaalissiyaba. Hosppun tammu sheeshshatinne dumma dumma ammanoti siiquwan, issippettaaninne bonchchettiyogan de'iyoy biitta gidiyogee qassi dummatada qoncciyoo eeshsha. Ha keehippe puulattida biitten layttan layttan daro deretettaanne biittatettaa baalati bochchettoosona.

- ◆ Deretettaanne biittatettaa baalata giyogee woygiyogaakkonne etawu de'iya issippettaanne dummatettaa luxiyageetussi malaata doonan qonccissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeti hagaappe kase deretettaanne biittatettaa baalata xeelliyagan etawu de'iya era malaata doonan qonccissanaadan minttettiyoogaa.

- ◆ Luxiyageeti immido zaaruwaa denddo oottidi luxettaa gomppan laamiya kosshiyaba gidikko laammiyogaa.
- ◆ Dumma dumma biittatettaa baalatanne etaara ohettida allaalleta gishshatiya misileta; filaash karddetanne post karddeta hegaadan wodiya qoodiyageeta luxiyageetus bessiyogan malaata doonaara gattidi birshshettaa loyttidi akeekanaadan meezeyiyogaa.
- ◆ Dumma dumma biittatetta baalatanne etaara ohettida allaalleta gishshatiya naa"appe biidi oyddaa gakkiiya malaata doonaa qaalata denddo oottidi giigida qofaa qashota luxiyageeti akeekana mala leemisota zaari zaaridi bessiyogan meezeyiyogaa.
- ◆ Dumma dumma biittatetta baalatanne etaara ohettida allaalleta gishshatiya qonccisso malaata doonaa qaalata go'ettidi haniya qofaa qashota luxiyageeti medhdhidinne go'ettidi danddayana mala luxiyo maxaafan shiiqida meezeta ootanaadan oottiyogaa.

LUXETTAWU MAADDIYA MIISHSHATA

Dumma dumma biittatettaanne deretettaa baalata gishshatiyageeta.

- » Misileta
- » Filaash karddeta
- » Post karddeta
- » Wodiya qoodiyogaa
- » Postteriyaa
- » Malaata doonaa qaalaa kochchaa.

YIGETTAA

- ◆ Luxiyageeti misiliyan, postteriyaa wodiya qoodiyogaanne post karddiyan be'ido dumma dumma biittatettaa baalatanne etaara oyqettida allaalleta hegaadan birshshettaa bessiya ogiyan malaata doonaa go'tti'i danddayiyogaa oychchidi boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeta biittatettaa baalatanne etaara oyqettida allaalleta denddo oottidi bessiya ogiyan malaata doonan oysha qofa qashota nabbabidi akeekiyogaa hegaadankka medhdhidi danddayiyogaa yiggiyogaa.

- ◆ Luxiyageeta biittatettaa baalatanne etaara oyqettida allaalleta denddo oottidi bessiyadan malaata doonan oysha qofa qashota medhdhiyogaanne zaarota zaaridi danddayiyogaa boxooxissiyogaa.
- ◆ Luxiyageeta biittatettaa baalatanne etaara oyqettida allaalleta denddo oottidi bessiyadan giigida oyddu malaata doonaa qaalata oyqqida lefanne birshshwttay de'iyoo qofaa qashota medhdhidoogaanne go'ettidoogaa yiggiyogaa.